

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
110/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. június 22.

A C-718/19. sz. ügyben hozott ítélet
Ordre des barreaux francophones et germanophone és társai

Az uniós polgárral és családtagjaival szemben közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott kiutasítási határozat végrehajtására irányuló intézkedések a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog korlátozásának minősülnek, amelyek akkor igazolhatók, ha kizárólag az érintett egyén személyes magatartásán alapulnak, és tiszteletben tartják az arányosság elvét

A tagállamok rendelkezésére álló együttműködési mechanizmusokra tekintettel azonban a belga jogban előírt, maximum nyolc hónapig terjedő őrizet időtartama meghaladja a hatékony kiutasítási politika biztosításához szükséges mértéket

A Cour constitutionnelle (alkotmánybíróság, Belgium) előtt két keresetet indítottak a közrend és a nemzetbiztonság védelmének erősítése céljából a külföldieknek az ország területére történő beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és kiutasításáról szóló, 1980. december 15-i törvényt módosító 2017. február 24-i törvény¹ megsemmisítése iránt, amelyek közül az elsőt az Ordre des barreaux francophones et germanophone, a másodikat pedig négy, a migránsok jogainak védelme és az emberi jogok védelme területén tevékenykedő nonprofit egyesület indította.

E nemzeti szabályozás előírja egyrészt annak lehetőségét, hogy az uniós polgárokkal és családtagjaikkal szemben a velük szemben közrendi okokból hozott kiutasítási határozat meghozatalát követően a számukra Belgium területének elhagyására előírt határidő alatt vagy e határidő meghosszabbítása alatt a szökés veszélyének elkerülése érdekében olyan megelőző intézkedéseket alkalmazzanak, mint amilyen a tartózkodási hely kijelölése. Másrészt e szabályozás e határozat végrehajtásának biztosítása érdekében lehetővé teszi azon uniós polgárok és családtagjaik legfeljebb nyolc hónapra történő őrizetbe vételét, akik nem tettek eleget az ilyen kiutasítási határozatnak. E rendelkezések a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgáraitra alkalmazandó, a visszatérési irányelvnek² a belga jogba való átültetését célzó rendelkezésekhez hasonlóak vagy azokkal azonosak.

E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság a Bírósághoz fordult e belga szabályozásnak az EUMSZ 20. és EUMSZ 21. cikkben, valamint a tartózkodási irányelvben³ az uniós polgárok és családtagjaik számára biztosított szabad mozgással való összeegyeztethetősége kérdésével.

A Bíróság álláspontja

¹ Loi du 24 février 2017 modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers afin de renforcer la protection de l'ordre public et de la sécurité nationale. *Moniteur belge*, 2017. április 19., 51890. o.

² A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 348., 98. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o., a továbbiakban: visszatérési irányelv).

³ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.; a továbbiakban: tartózkodási irányelv).

A nagytanácsban eljáró Bíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy az uniós polgárokkal és családtagjaikkal szemben hozott kiutasítási határozatok végrehajtására vonatkozó uniós jogi szabályozás hiányában **nem ellentétes az uniós joggal önmagában** az a tény, hogy a fogadó tagállam e végrehajtás keretében olyan szabályokat ír elő, amelyekhez a harmadik országbeli állampolgárok visszatérésére alkalmazandó szabályokat veszi alapul. Az ilyen szabályoknak azonban **összhangban** kell lenniük **az uniós joggal**, különösen az uniós polgárok és családtagjaik szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogával összefüggésben. A Bíróság ezt követően megvizsgálja, hogy ezek a szabályok e szabadság korlátozásának minősülnek-e, és igenlő válasz esetén azt, hogy az említett szabályok igazoltak-e.

Így a Bíróság először is úgy véli, hogy a szóban forgó nemzeti rendelkezések, mivel korlátozzák az érintett mozgását, **a szabad mozgás és tartózkodás korlátozásának minősülnek**.

Másodsor, ami az ilyen korlátozások **igazolhatóságát** illeti, a Bíróság mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy a szóban forgó intézkedések **közrendi** vagy **közbiztonsági okokból** elfogadott kitoloncolási határozatok végrehajtására irányulnak, ezért azokat a tartózkodási irányelv 27. cikkében előírt követelményekre tekintettel kell értékelni.⁴

Egyrészt a szökés veszélyének elkerülésére irányuló megelőző intézkedéseket illetően a Bíróság kimondja, hogy az EUMSZ 20. és az EUMSZ 21. cikkel, valamint a tartózkodási irányelvvel nem összeegyeztethetetlen az uniós polgárokra és családtagjaikra nézve az ilyen kiutasítási határozat meghozatalát követően a fogadó tagállam területének elhagyására előírt határidő alatt olyan rendelkezések alkalmazása, amelyek hasonlóak a harmadik országbeli állampolgárokat illetően a visszatérési irányelv nemzeti jogba való átültetésére irányuló rendelkezésekhez,⁵ **feltéve hogy az előbbi rendelkezések tiszteletben tartják** a tartózkodási irányelvben előírt, **a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból történő korlátozására vonatkozó általános elveket**,⁶ és **nem kedvezőtlenebbek**, mint az utóbbi rendelkezések.

Az ilyen megelőző intézkedések ugyanis szükségszerűen hozzájárulnak a **közrend védelméhez**, mivel céljuk annak biztosítása, hogy a fogadó tagállam közrendjére veszélyt jelentőnek tekintett személyt eltávolítsák annak területéről. Ezen intézkedéseket tehát úgy kell tekinteni, mint amelyek a tartózkodási irányelv⁷ értelmében vett „közrendi okokból” korlátozzák az érintett szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát, így azok **főszabály szerint igazolhatók** e rendelkezés alapján.

Egyébiránt ezen intézkedések nem tekinthetők ellentétesnek a tartózkodási irányelvvel pusztán amiatt, hogy azok hasonlóak a visszatérési irányelvnek a nemzeti jogba való átültetésére irányuló intézkedésekhez. Mindemellett a Bíróság hangsúlyozza, hogy a tartózkodási irányelv kedvezményezettjei egészen **más jellegű** jogállással és jogokkal rendelkeznek, mint amelyekre a visszatérési irányelv kedvezményezettjei hivatkozhatnak. Ennélfogva, tekintettel **az uniós polgárokat megillető alapvető jogállásra**, a szökés veszélyének elkerülése érdekében velük szemben alkalmazható intézkedések nem lehetnek **kedvezőtlenebbek**, mint a nemzeti jogban a kiutasítási eljárás alá vont **harmadik országbeli állampolgárokkal** szemben az önkéntes távozásra nyitva álló határidő alatt történő szökés veszélyének elkerülésére érdekében előírt intézkedések.

Másrészt a kitoloncolás céljából elrendelt őrizetet illetően a Bíróság kimondja, hogy az EUMSZ 20. és az EUMSZ 21. cikkel, valamint a tartózkodási irányelvvel **ellentétes** az olyan nemzeti szabályozás, amely azon uniós polgárokkal és családtagjaikkal szemben, akik az előírt

⁴ E cikk (2) bekezdésének megfelelően a közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott korlátozó intézkedéseknek meg kell felelniük az arányosság elvének, és kizárólag az érintett egyén személyes magatartásán alapulhatnak.

⁵ A visszatérési irányelv 7. cikkének (3) bekezdése. E rendelkezés szerint „[a]z önkéntes távozásra vonatkozó időszakra a szökés kockázatának elkerülését célzó kötelezettségeket lehet kiszabni [helyesen: előírni], úgymint a hatóságoknál való rendszeres jelentkezésre, anyagi garancia letétbe helyezésére, okmányok benyújtására vagy egy adott helyen való tartózkodásra vonatkozó kötelezettségeket”.

⁶ A tartózkodási irányelv 27. cikke.

⁷ A tartózkodási irányelv 27. cikkének (1) bekezdése.

határidőnek vagy e határidő meghosszabbításának lejártáig nem tettek eleget a velük szemben közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott kiutasítási határozatnak, kitoloncolás céljából maximum nyolc hónapig terjedő őrizetbe vételi intézkedést foganatosít, amely időtartam **azonos** az ilyen okok miatt a visszatérési irányelv⁸ alapján hozott **kiutasítási határozatnak eleget nem tévő harmadik országbeli állampolgárokkal szemben** a nemzeti jog alapján **alkalmazandó** időtartammal.

E tekintetben a Bíróság jelzi, hogy az őrizetnek az érintett nemzeti rendelkezésben előírt időtartamának, amely megegyezik a harmadik országbeli állampolgárok kitoloncolására alkalmazandóval, **arányban kell állnia a kitűzött céllal**, amely az uniós polgárok és családtagjaik **hatékony kiutasítására irányuló politika** biztosítására irányul. Márpedig, ami konkrétan a kiutasítási eljárás időtartamát illeti, az uniós polgárok és családtagjaik nincsenek **összehasonlítható helyzetben** a harmadik országbeli állampolgárokkal, így **nem igazolt** e személyek összessége tekintetében azonos bánásmód biztosítása a kitoloncolás céljából elrendelt őrizet maximális időtartama tekintetében.

Közelebbről, a tagállamok az uniós polgárok vagy családtagjaik egy másik tagállamba való kitoloncolása keretében olyan **együttműködési rendszerekkel** és olyan **eszközökkel** rendelkeznek, amelyek nem feltétlenül állnak rendelkezésre valamely harmadik országbeli állampolgár harmadik országba való kitoloncolása keretében. Ugyanis, a tagállamok közötti, a lojális együttműködés kötelezettségén és a kölcsönös bizalom elvén alapuló kapcsolatok nem eredményezhetnek ugyanolyan nehézségeket, mint amelyek a tagállamok és a harmadik országok közötti együttműködés esetén merülhetnek fel. Ezenkívül az érintett visszatérésének megszervezésével kapcsolatos gyakorlati nehézségek általában nem lehetnek azonosak a személyek e két kategóriája esetében. Végül az uniós polgárnak a származási tagállama területére való visszatérését adott esetben a tartózkodási irányelv is megkönnyíti.⁹

A Bíróság szerint ebből az következik, hogy az uniós polgárok és családtagjaik tekintetében a kitoloncolás céljából foganatosított **őrizet legfeljebb nyolc hónapos időtartama meghaladja** az elérni kívánt cél megvalósításához **szükséges mértéket**.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

⁸ A visszatérési irányelv 6. cikkének (1) bekezdése.

⁹ A 27. cikk (4) bekezdése értelmében ugyanis az útlevelet vagy személyazonosító igazolványt kiállító tagállamnak lehetővé kell tennie ezen okmány birtokosának, akit kiutasítottak egy másik tagállamból, hogy területére bármely egyéb formai követelmény nélkül visszatérjen.